

Můj vztah ke psům

Nevím přesně jak psi mě, ale já je mám rád. A všechny. Ale na některé si přesto dávám pozor. Já mám moc rád všechny živé tvory kromě hadů a některých bab, ale psy mám asi nejraději. A tak mi napadlo jen tak, letem světem, zavzpomínat na ty, co mi nejvíce uvízli v paměti a posléze na ty své. Na naše společné žití. Netvrdím, že psům rozumím, nebo dokonce, že je umím cvičit, na to nemám. Zvláště, když jsem moc často viděl, jakým způsobem je jejich páníčci cvičili, či spíš podrobovali drezuře - přísnému výcviku, na který mám moc měkkou povahu. Podle mě ti dva, tedy pán i pes, na sebe prostě musejí mít štěstí.

První pes, se kterým jsem se setkal, byl na statku mého dědečka a jmenoval se Hopan. Hopan proto, že jej kdysi moje maminka, ještě jako svobodná, naučila skákat přes koště a vlastně přes všechno a on to dělal rád. Ale v době, kdy jsem ho jako dítě objevil, se vůči mně choval jako kamarád. To na statku bydleli ruští vojáci a štáb praporu (početně spíš roty) byl v dědečkově kuchyni. To byl rok 1945 a naši chlapi byli všichni odvedeni do armády, aby uklízeli po Němcích. Takže na statku zůstala jen teta s Ivánkem, který však pak jako batole zemřel, maminka se mnou a teta Hana, coby svobodná a asi padesát vojáků, kterým velel hlavně major s přímo aristokratickým vystupováním. Ten udržoval přísnou morálku. Majora si náš pes Hopan oblíbil. Představte si, že hned od začátku jeho pobytu mu začal ráno nosit boty. A věčně na něj zbožně čuměl, zatímco mě si vůbec nevšímal. Možná, že byste čekali, že si oblíbil i jiné vojáky nebo lidi, ale on ne. On se skamarádil akorát s mladým hřebečkem, co ho připravovali pod sedlo. A když nebyl major doma, tak se spolu flákali po dvoře. Aniž by se nechali někým ovlivňovat. Váleli se po sobě, kopali nohama, vydávali psí a koňské zvuky a vůbec byli zábavní. Ale mě nechtěli. Dokonce, když jsem se začal vnucovat, tak mě odháněli. Tak tedy žádný úspěch.

To Bojar Kašparů, to byl jiný pašák. Tedy on bydlel u Kašparů, co měli chalupu přímo proti kostelu v Žirovnici, a já nevím, jestli vůbec měl nějakého pána. Byl velký až mohutný, něco mezi bernardýnem a vlčákem. A úžasně líný. Kdo šel kolem kostela nebo v jeho blízkosti, nemohl přehlédnout huňatou hromadu chlupů, která se občas pohnula, aby se podívala, co se kolem děje. Tedy, mně se zdálo, že to místo, kde lehával, nebylo náhodné, ale že bylo většinou spojeno s koňskými koblihami. To víte, tenkrát bylo ve městě dohromady pět aut a i pan farář jezdil s koňmi. Tak tohohle psa jsem miloval.

Jak jsem mohl, klečel jsem u něj a hladil ho. A když se zrovna válel v koutě, kam nebylo moc vidět, tak jsem si k němu i přilehl. A on mě bral. Přehodil přese mě nohu a byli jsme oba šťastní. Tedy možná jenom já. A byl to takový ochránce ostatních pejsků, spíš těch menších. Několikrát jsem ho viděl, jak zasáhl, když se ubližovalo menšímu pejskovi. Ten hlas! On když štěkl, už to většinou nemusel opakovat. A nenáviděl pana Haška, on byl rasem a psy jedl. Ale to o něm věděli úplně všichni psi. Když šel náhodou kolem nich, i když byl někde blízko, začali štěkat. Někdy jich šlo i více spolu a toho pana Haška vyštěkávali. Tak tenhle pes Bojar, ten se mi z hlavy nevymaže. Pořád ho vidím a věřím, že bych ho dokázal i obtáhnout na obraz. Co je zajímavé, je fakt, že v době, kdy Žirovnici táhli tehdejší cikáni, si jich vůbec nevšimnul. Asi proto, že je přes město šupem převáděl četník.

Nebo takový Jasan Rafflů. On to byl pudlpointr, co patřil panu Rafflovi, který byl činovníkem mysliveckého spolku. Já nevím, jak moc byl platný panu Rafflovi, coby lovecky upotřebitelný pes, ale Jasan si žil jako bonviván. Úplná volnost, dobrá péče, sem tam nějaká ta fenka a přízeň okolí. On byl krasavec. Byl bílý s černými fleky a dlouhým prutem, vždy v dobré kondici i konstituci. Jediná chyba na kráse byl obojek, ale on si na něj zvykl, a asi mu nevadil. Toho psa bylo celé město. Ať jsem přišel, kam chtěl, vždy se tam objevil, ale vždy si dělal, co chtěl. Z mého hlediska byl zcela neovladatelný a já bych ho tak rád hladil, ale on o to nestál. Kamarádil se raději s čamrdáři, co dělali v dílně u Rafflů a ti mu všiváci nic dobrého neprovedli. Někdy měl na prutu přivázanou měchuřinu, jindy na tlapách plechovky. A jednou dokonce ho vymalovali černou barvou jako kostlivce a ke všemu acetonem, aby to tam co nejdéle vydrželo. Tak to já bych ti, Jasane, nikdy neudělal.

Potom se pamatuju na bernardýny, co byli u řezníka v Počátkách. To bylo poslední stavení na levé straně při výjezdu z Počátek do Stojčína. Říkalo se tam "Na Jatkách". Ti bernardýni byli hrozně líní a věčně se váleli před vjezdem do těch jatek, nebo co to bylo. Tenkrát jezdilo tak jedno auto za týden, jinak jen koňské potahy a ty je vždy objely. Ale slyšel jsem, že prý tam jednou jel pan Pfau, co měl firmu "Viktor Pfau, auto, moto, velo" s nějakým malým kabrioletem, že se bernardýnovi tak rychle nemohl vyhnout a že ho prostě přešel. Auto prý dvakrát nadskočilo, bernardýn se znechuceně zvedl a odkráčel válet se o kousek dál.

Potom tady byl myslivecký spolek a v něm měli někteří pánové velice dobré výsledky s norníkem. Tady těch psů v tom spolku bylo víc, ale ti foxteriéri, to byla třída a ti jejich páni také. Pamatuju si na pana Ježka (Figara), pana Pišu, pana Volka, pana Houšku z Dláždění. Ti jejich pejsci jen mluvili. Opravdoví krasavci. Ale oni byli většinou na vodítku a hned tak s někým se nekamarádili. Ale ono to asi bylo dáno i tím, že jsou to od přírody rváči a i ten jejich výcvik

není nic moc kamarádský. Řekl bych, že až drsný (parforsní). A já bych si s psy tak hrál, ale ono to nešlo. Táta dal všechny peníze do vybudování dílny, a když už se zdálo, že přestanu být zařazován mezi nahé zadky, tak o dílnu v roce 1948 přišel. A my jsme zase museli zůstat v nájmu. No a paní domácí, ta by psa nesnesla. To víte, že jsem to zkusil. Byla tam veliká zahrada a já si myslel, že by v rohu mohl nikým nepozorován nějaký pejsek být. Tak jsem si od spolužáka Františka Franka sehnal štěně. Měl jich víc, ale to jsem se už bál moc. No a to štěně, když jsem se s ním pomazlil, jsem dal na noc do jeho boudičky (sudu) v rohu zahrady. S tím, že hned ráno vypadneme do lesa si na sebe zvykat. Byly prázdniny a já myslel, že mi to vyjde a že budu říkat, že ten pejsek se k nám na zahradu jen tak přistěhoval, že si na něj časem všichni zvyknou a že se pak budeme mít všichni dobře. Jenže, ono se mu tam samotnému nelíbilo, a tak štěkal a vyl tak dlouho, až ho tatínek s paní domácí odhalili a já ho musel jít vrátit. Víím, že si ho potom vzal Jirka Jůnů, ale že u nich měl stejný osud, ale od nich šel prý rovnou k vojákům a tam prý sloužil ještě dlouho a měl se dobře.

Někdy kolem roku 1955, 1956 jsem dostal brigádu na poštovním úřadě v Žirovnici. Poštovník pan Říha mi vysvětlil jak a co a listonoš pan Vaňásek mi měl ukázat, kudy budu chodit a co budu nosit. Jenomže mi nikdo nevysvětlil, co dělat se psy. A v každé chalupě byl nejméně jeden. Ty staré listonoše oni znali, ale mě? A to jsem vozil na kole všechno možné a objížděl Litkovice, Vlčetín a Zdešov. Jen jsem zabušil na první vrata, už na mě řval ořech, jako slon. Ve druhé chalupě mi zase jezevčík ohryzával kotníky. Ale nejhorší byli ti, co na vás zařvali ze zadu a vy jste se pomalu po... A ještě horší ti, co vás pustili dovnitř, ale ven už ne. A ti byli tři. Jeden u Blechů, u Zaňáků a u Vetýšků. Ale asi za tři dny si na mě většinou psi zvykli a dali mi pokoj. Bylo to spojeno s úplatky, které jsem nosil s sebou. Sem tam jsem dostal od cesty něco na zub a to jsem si schoval pro případ srážky se psem v následujícím stavení. A tak většina těch, co vyrazili, se dala zastavit pohozeným kusem rohlíku nebo koláče, ale ti ostřejší byli náročnější, ti už za držení huby vyžadovali aspoň půl buřta. Někdy se ale přece jen stalo, že nějaký poťouchlý pes dělal, jako že tam není, ale byl tam, a znenadání, ze zadu, na mě vybafl, a to jsem pak byl rád, že nemám falešné zuby. A páníčci - ti z toho měli plezír. Skupina těch neviňátek, co vás pustí dovnitř a ven už ne, tak s těmi se nedalo dělat nic než je "očurat". Kdybych do chalupy vlezl v době, kdy tam nikdo nebyl, nebo nebyl v dosahu, to už bych zpátky nemohl. A tak jsem si tyto adresáty nechával na poledne. Tedy noviny a jiné věci do schránky ve vratech kdykoli, ale důchod nebo inkaso v poledne, když byli u oběda. To byli vykolejení zase oni. Oni museli od svých talířů a byl pokoj. Ale nic netrvá věčně. Čím déle jsem roznášel poštu, tím víc si na mě psi zvykali a najednou nebylo co řešit. Voříšci, jak mě viděli, vrtěli proutkem a ten největší aristokrat - Vetýškův setr, mi dával pac. Tak mi napadá, že jsem jim

křivdil, oni si jen dělali svoji práci a já jsem jim připadal jako šašek, se kterým si krátili svůj služební život. A tak díky mým zkušenostem, coby listonoš, jsem si jaksi zvykl na kámoše psy a oni na mě. A nějak mi přirostli k srdci a jak jsem mohl, tak jsem se s tím kterým zastavil, nechal se očuchat, olízat a cítil se šťastným. Určitě jsou to větší kámoši než lidi. A potom už nic nového. Jen samé pěkné vzpomínky, žádné zvláštnosti, co by stály za napsání. Jen se mi zdá, že v některých městech, jako třeba v Prostějově, kde jsem strávil nějaký ten čas, moc psů nebylo. Nebo aspoň po ulicích ne. Ale bylo tam hodně holek, to teda jo. Ale mazlení se psem je jinačí.

A potom přišla vojna. Někdy se to tak semele, že nadřízení, ať už je to kdekoliv, nemají rádi, když jim někdo kazí morálku mužstva, a tak vymýšlí, jak jej od ostatních oddělit. No a k tomu se hodí třeba dislokace na vojenském statku a nebo třeba strážní služba. Obojího jsem si užil dost. No a na té stráži se hlavně hlídaly muniční sklady. A asi byly dost plné, protože kromě normálních vojáků tam hlídali ještě psi. Stanoviště, kam jsem spolu s dalšími nechtěnými chodil hlídat, se dá popsat asi takto. Dva kilometry dlouhý a 500 až 800 m široký pás lesa a v něm podélně tři cesty. Při každé z nich řada přízemních skladů s rampami. Sem tam přístřešek proti dešti s telefonem. To vše oplocené skoro stejně jako státní hranice. No a u toho plotu natažená lana, vyčištěný prostor a na těch lanech oka, co sloužila k uchycení jakýchsi vodítek a na nich psi. No a každý pes měl svoji boudu a svůj úsek. Všeobecně platil rozkaz do těch psích úseků nevstupovat. Ten rozkaz snad každý respektoval. Z těch psů šla hrůza, jen na vás koukli. A jejich psovodi tu hrůzu ještě zveličovali. Neměl jsem tedy ten nejmenší důvod se k těm hafanům přibližovat. Až jednou. Při přípravě do stráže rozkaz! Okamžitě vystřídat stávající! Vmžiku jsme seděli na VéeSce a valili na muničák. Mimořádná událost. Zrovna sloužili mazáci od 122 mm houfnic a desátník, co měl stojku, se zastřelil. A to to měl za pár. Na místo poslali mě a mého řidiče Milana Daniše. Teda i s tím nákladákem. Místo bylo už ohledané a na nás bylo ho naložit s tím, že ho Milan odveze a já vystřídám. Ten pocit nikomu nepřeju. A přímo proti mně ten pes, co o něm říkali, že je to zabiják. Byl vyvalený snad víc než já. Oči vykulené, ocas pod břichem a klepal se. Já taky. A tak jsme nějak spontánně byli u sebe. Já ho hladil a on se o mě vší silou opíral. A bylo nám o něco lépe. On se nějak vyvlékl z toho vodítka a přišel si "povídat". A tak jsme tam spolu byli a byli jsme rádi, že nejsme sami. A když na to přišel jeho psovod, vůbec nic nechápal. Ale my jsme věděli! Na další stráž jsem se už těšil. Jen jsem se bál, aby ho nedali na jiné stanoviště. Jen jsem nastoupil, už jsem byl v jeho revíru a už jsme si "povídali". Dobře jsem věděl, že když tam hlídají psi, my jsme tam k ničemu a že nás tam posílají, jen abychom neказili bažanty, a tak jsem chodil rovnou za Amorem. Zalezli jsme si do jeho boudy, zabalili do beraního kabátu a "vartovali". A protože jsme našli pochopení u ostatních členů

strážního oddílu, bral jsem si stojky na čtyři hodiny. Přece do té zimy nebudeme vylízat! Dlužno podotknout, že za dobu, co jsme spolu vartovali, nás byli nejméně šestkrát kontrolovat a vždy bylo vše v pořádku. Strážný i pes na místě. Váleční štváči prostě neměli šanci, protože Amor okamžitě odhalil každý pohyb a já měl čas okamžitě reagovat a bránit tak svěřený strategický bod.

Někdy, když jsem začal uvažovat o tom, že se stanu myslivcem - tedy až po vojně - mě pozvali kamarádi myslivci na lišku. Nikdy do té doby jsem se toho nezúčastnil. Šel jsem rád. Byli jsme čtyři. Tři měli flinty a já jen ty oči. Vlastně nás bylo pět - pátý byl Fred - tedy velšteriér toho nejstaršího. Liška byla obeznaná již den předtím a všechny možné vsuky byly zahrazeny kameny. Když jsme na jedné straně kámen odvalili, poslal tam Franta toho svého bitevního psa. Moc se mu tam nechtělo. Tak ho tam nacpal a zatarasil mu vsuk nohou. A stále volal: "Kočička, kočička, přines, drž!" Pejsek popoběhl dál a tam byla asi nějaká překážka, a tak tam zůstal a štěkal. My jsme si mysleli, že se pere s liškou, ale on tam byl jenom zatarasený. Vzali jsme krompáče a lopaty a začali jsme odkrývat noru. Psa jsme vykopali, ale liška nikde. Do nory jsme strkali dlouhé pruty, a stále nic. Potom tam Franta zase poslal psa a celý cyklus se opakoval. A to nejméně dvakrát. Už jsme tam byli přes čas, ale Franta si nechtěl udělat ostudu. No, co naplat, liška je škodná, a té se musíme zbavit. Po výměně názorů se domluvili, že zajdou pro pana Kačenku, hajného ze Šejba. Přijel na kole. Na zádech ruksak a z něj koukalo zrzavé psisko. Oči jako dvě borovky, vlhký nos a celý žhavý do práce. Jen byl ruksak na zemi, vyrazil přímo k noře a štěkal a štěkal - úplně bez povelu. Štěkal čím dál víc, asi ho štěkání bavilo. A v noře zase uvízl. A zase jsme kopali. A pak zase. A najednou z jednoho vsuku, o kterém jsme ani nevěděli, vylétla liška a na oháňce Vachtík - tak se ten pes jmenoval. V momentě, kdy viděl, že je liška už zaměřená, ocas pustil a pak už padaly jen rány. Liška popoběhla ze stráně, chvíli sebou házela a potom zhasla. A tu vyrazil ten velšteriér - děsnej machr. Kraválu, jako nikdy před tím a nad liškou machroval. Franta lišku ještě chvíli používal jako cvičidlo pro Freda, aby se naučil lišku držet, ale mě zajímal Vachtík. Úplně klidně a samozřejmě pozoroval okolí a už jenom stačilo, aby si dal nohu přes nohu a řekl: "Vidíte, tak se to dělá!" Ale on se pak schoulil k panu Kačenkovi a bylo vidět, že si to oba užívali. A když se tak choulil, tak jsem si všiml, že má na zádech a na kejkách jizvy jako skoby. Ptal jsem se, z čeho to má. Pan Kačenka říkal, že k tomu přišel při bitkách a že vždy, kdy mu nějaká liška natrhne kůži, tak mu to paní Kačenkova zašije jako tátovy kalhoty. A že kromě injekce na vzteklinu ještě u veterináře nebyli.

Tahle zkušenost mě navedla k tomu, abych se i já stal myslivcem. Obnášelo to roční kurz, praxi jako adept a zkoušky. To ovšem nebyl problém. Ale pejsek ano. Neměl jsem ho kde mít. Do nájemního bytu se nehodil a navíc,

co si budeme povídat, technik v zemědělství byl tehdy něco jako nahý zadek, a na pejska jsem fakt neměl. Tedy na lovecky upotřebitelného. Tak jsem se občas pomazlil s ohařem pana Tůmy. On to byl pan myslivec a jeho pes byl špička. Ale spíš k práci. Na mazlení moc nebyl.

Po svatbě to bylo jiné, to jsem se ženou Jarkou bydlel u jejích rodičů a ti byli na psy zvyklí. Ale ne na ty drahé. Na ty „vetaje“ (vesnická tajemství). A jednou, když jsem se vrátil z práce, oslovil mě soused, jestli nechci štěně. No já úplně jihnul a už byl můj. Ani jsem se neptal, jestli si ho můžu přivést. Ale nikdo neprotestoval, nikomu nevadil. Byla to malá černá koule, exteriér představující českého teriéra, ale čas odhalil, že to není pravda. O cvičení psů nevím do dneška nic. Již jsem uvedl, že si asi pán i pes musí navzájem sednout. A uvázat pejska k boudě - to je nad mé svědomí. A tak jsem psíka vychovával po svém. Tedy prvky poslušnosti ty zvládal perfektně. Chodit u levé nohy. Ale jen pokud jsem na něj viděl. Ale co se naučil perfektně, to bylo odhánění slepic od záhonku paní tchýně. On měl asi panímámu stejně víc rád než mě. A tak, když viděl, že je nešťastná, že jí slepice rozhrabaly jahody nebo zeleninu, vždy zasáhl a ony si to vícekrát nedovolily. Zkoušel jsem ho štvát na kočky, ale s těmi si hrál, a na myši také kašlal. Mazlit se ale chodil rád. Potom se nám narodila Jájinka. A tu miloval od samého začátku a možná, že by jí svěřil i svoji misku. Jenomže Jája měla vrozenou vadu na oku a to dráždilo zejména okolní drbny. Když ukončily široký projev svých přiblblých lichotek, většinou se zeptaly, co to ta holčička má s víčkem. Tedy nevím, jak ostatní rodinné příslušníky, ale mě to přivádělo k šílenství. Kolikrát jsem jim chtěl například říci: „Já se tě taky ty strigo neptám, proč je ten tvůj chlapeček takovej a makovej.“ A začal jsem to řešit se psem. Tedy s Maxíkem. Ten to pochopil. Pod korbičkou kočárku byly tenkrát takové košíky, asi na odložení nákupu. A v tom košíku jsem učil Maxíka jezdit. Zanedlouho už tam lezl sám a vyčkával, až zase pojedou. Potom jsem to ještě spojil s povelům „hlídej“ a někdy i „drž“. To už uměl dříve a měli jsme vystaráno. Nejprve na povel, ale potom už sám a rád dělal hlídače. Kdykoliv byl kočárek s holčičkou odstaven, nebo kdykoliv se ke kočárku blížila jakákoliv bába, vylétla z pod korbičky černá koule a zuřivě štěkala. A to jste měli slyšet, jak ječely. A nestěžovala si žádná. Holku hlídal ještě, než začala chodit do školy. Pak ho to nějak přestalo bavit zničehonic, zřejmě jsa nevyužit, odstěhoval se k babičce a dědečkovi. Pak se nám narodil syn Robert. To už byl Maxík psí důchodce a malé děti moc nepřijímal. Měl své stařecké neduhy a nechtěl mnohdy ani potravu. V té chvíli byl maličký Robert povolán a položen na podlahu. Po čtyřech se pohyboval po celé místnosti a Maxík začal hájit svoji misku. To byl jediný způsob, jak babička psa dokázala přimět, aby se nasytil. Stačilo říci: "Přijedte s Robertem!" a pes pak misku vypucoval až do dna.

Tehdy jsem se nějakým způsobem dostal do Stojčína na návštěvu k švagrovi Stíbalovi a ten chodil s krásným psem. Byl to velšspringršpaněl. Měl papíry a byl to vítěz výstavy, lovecké zkoušky neměl. Byl vychovaný v paneláku v Českých Budějovicích a s páníčkem jezdil vyhrávat výstavy, jenže už nějak zestárl a navíc v Budějovicích zdražili poplatky na psy. Původní majitelé měli ještě tři děti a 1000 korun poplatku za psa už byl přeci jenom přepych. A tak ho švagrovi dali. On tehdy začal dělat myslivost a spolu se psem a v uniformě mu to moc slušelo. Jenomže pes jaksi k ničemu jinému než k výstavám nebyl, a tak mi ho nakonec dal. Já z něj byl celý vedle a protože byl zvyklý být ubytován v paneláku, tak jsme ho vzali dovnitř. Jak jsem již uvedl, pes byl zvyklý na děti a zřejmě je i hlídal, a tak se stalo, že naše děti jednou zlobily, což máma po dlouhém domlouvání řešila bouchnutím do stolu. A ta bestie v tu ránu na stole seděla. Cenil zuby a vyhrožoval. Tím jeho pobyt v lidském obydlí skončil. Ale pro změnu zase začal za dětmi chodit do školy. Štěstí, že paní ředitelka byla kámoškou mé maminky, a tak se to nějak ututlalo. A tak jsme začali zamykat dvířka od zahrady. To jsme neměli dělat. Hledaje zábavu vyhrabal mi všechny tulipány ze záhonku a cibule snad sežral a to do jedné. Takhle jednou večer stál za plotem pan Tůma z cihelny. Nad psem se roztával. On byl opravdu krásný (pes) a já, protože těsně před tím zase pes něco vyvedl, jsem řekl: „Tak si ho odvedte!“ a on: „Vy byste mi ho dal“ a já že ano. A tak Brit odešel. To víte, že jsem si ověřoval, jak se má, bylo mi trochu hanba, ale měl se dobře. Rozhodně lépe než u nás. A tak jsem zase chodil bez psa a zase jsem neměl s kým bych se mazlil. Navíc jedni ze sousedů měli děsně uřvaného vetaje a bavili se tím, že kdykoliv jsem šel kolem jejich zahrady, pes vyletěl a děsně na mě řval. Oni ho snad na mě posílali schválně. Alespoň jsem to tak chápal z jejich jízlivých úsměvů. A tak, když už mě všichni dlouho vytáčeli, dal jsem si do kapsy rachejtli, co se rozněcuje škrtnutím o kalhoty, a takto vybaven, vydal jsem se na cestu za nákupem. Na plotě jsem viděl dvě hlavy, jak se začínají bavit a pod vrátkama jsem viděl startujícího psa. A už řval. Škrtl jsem o gatě a rachejtli odhodil. On v domnění, že je to aport (nebo úplatek) po tom skočil. A v tom to bouchlo! Udělal salto vzad, prut vrazil pod břicho a valil pod vrata takovou rychlostí, že si ještě odřel hřbet. A byl pokoj.

Když už jsem u těch negativních vztahů se psy, rád bych připomněl další. To bylo právě s tím velšsteriérem Britem. Jak už jsem psal, on byl náramný fešák a rád to dával najevo. Nosil se jako Belmondo. A my jsme s kočárkem každou neděli jezdili k rodičům na návštěvu. Oni bydleli ve Stojčíně v domcích od cihelny a vedle nich bydleli Balajovi. A ti měli vlčáka. On to tedy byl opravdu silný pes. Asi když viděl toho našeho frajera, tak se naštvál, přeskočil plot a vyrazil na něj, jenže v cestě Britovi bylo naše dítě, a to by povalil. No a já jsem s těmi velkými psy zkušenosti měl, a tak nějak pudově, jak jsem k němu stál zády,

tak jsem ho malíkovou hranou sekl do mordy. Asi to byla dost velká rána, ke všemu nečekaná a pes z toho byl úplně vedle. Nakonec padl do strouhy a pomalu se odplížil domů. To vše beze svědků. Jen Babička občas hlásila. Já vám nevím, o co jde, ale paní Balajová mi už vícekrát říkala, že vždy, když jde pan Voharčík okolo baráku, pes svěsí ocas, začne couvat a zaleze si do boudy. Ale věřte mi, já bych mu to nikdy neudělal, kdyby to nevyprovokoval. Já mám psy rád.

Když si pan Tůma odvedl Brita, byli jsme najednou bez psa. A nejen já, ale i děti ho chtěly. Jenže zrovna žádný nebyl, a tak se k nám nastěhovala kočka. Jméno měla Mindina. Ale to nebylo ono. Ona byla svá a hned tak něco si nenechala líbit. Ne, že by útočila, to ne, ale když se jí něco nelíbilo, tak znechuceně odešla. A mazlit? To jen, když ona chtěla. Tak jsme na psa mysleli pořád. Já už věděl, že mi to s tou myslivostí nevyjde, a tak mi bylo jedno, jaké plemeno. Hlavně, že byl nějaký chlupatý kámoš. A tak jednou, když jsem se vracel pěšky z Popelína, narazil jsem v Baborách na fenku s několika štěňaty a zeptal jsem se, zda jsou zadaná. Prý ještě ne. Po projednání v rodině, jsme pro štěně šli. To víte, všechna štěňata jsou krásná bez ohledu na rasu a my jsme si nemohli vybrat. Nakonec k nám jeden přišel sám. On si nás vybral. Tak jsme si ho odnesli. Dostal jméno Míša a novou boudičku. A tam se zabydlel. Úplně bez připomínek a bez nářků. Jenomže s Mindinou. Když to povyroستlo, bylo to něco mezi jezevčíkem a liškou možná ještě stříklé krocánem a kohoutem. To kvůli zadku a ocasu. Byl černý s bílou náprsenkou a neskutečně mazlivý. A co je zajímavé, nesmrděl. To asi ta symbióza s kočkou. Oblíbil si nás všechny, ale nejvíce moji mamku. Ona jediná byla přes den doma, tak s ní chodil. A byla to pěkná sestava. Po ulici šla prvně babička, potom Míša a za nimi kroutě ocasem Mindina. Vzbuzovali pozornost, a proto tímto způsobem spolu tak rádi chodili. A lidi byli veselí. Denně seděl Míša na schodech a denně si s ním někdo hrál. Leč jen do dospělosti. Potom dostal ty psí touhy a plot neplot, začal po městě plnit své biologické povinnosti. Nebyla snad jedna fena, ke které by nevztahoval svoje roztoužené pracky, které by za vraty nevytl psí sonáty. A také na to skončil. Jeden ze spolupracovníků Jarky, která byla tehdy zaměstnaná v masně Žirovnice - závod vzorné kvality - měl na takovéto psy perfektní fígl. Když se mu hárala fena, nechal přivřená vrátka a v době, kdy mezi nimi byl ženich, tak je zavřel a připravil psa o život. Další zpracování už bylo provedeno odborně. Co se chudák ředitel masny nazlobil, ale nic platné - proti gustu není dišputát. A když Jarka přišla na to, jak přišel Míša o život, tak jí ten spoluzaměstnanec řekl: "To jsi měla Jaruno říct, že to byl tvůj pes, to bysme ti ho nesežrali!" Dobrou chuť.

Netrvalo dlouho a oslovil mě soused Franta Havlíček, hospodář od žirovnických myslivců. "Nechceš psa?" "To víš že jo!" A už mi přinesl roztomilou fenečku i z průkazem původu. Jmenovala se Arina z Ježku. Byla drobnější a byla

jako rtuť. Sem tam poslechla, ale jinak byla zcela neovladatelná. Možná ale, že je to spíš věci páníčka. Mě nikdy psi moc neposlouchali. Ale tahle byla přímo svéhlavá. Frantovi už k ničemu nebyla, ten potřeboval psy do práce a tuhle do nory nemohl dostat. Zato na slepice byla jako divá a ještě na jiné další věci. Hlavně, že mohla něco rozervat nebo strhnout. No a sem tam se ohnala a občas mě i hryzla. Ale když se mazlila, tak se mazlila. No a to jsem potřeboval. Jednou jsem si koupil dřeváky, to byla taková módní vlna. Nechal jsem si je dělat u jednoho ševce v Palupíně a byl jsem na ně hrdý. Jenomže ten vršek byl kožený. Jako správné pantofle jsem je nechal na schodech venku. A tak, když jsem se do nich ráno chtěl nazout, tak to do jednoho šlo. Ale když jsem strkal nohu do toho druhého, nějak se mi noha o nic nezarazila. Jela po tom dřevě dál. Kouknu a vidím. Ta bestie! Ona mi na té jedné pantofli sežrala tu kůži, ale jenom na té jedné. A ještě se předváděla, jak je šikovná. Tak jsem tu pantofli, co byla zdravá, ale už jsem ji nepotřeboval, po té bestii mrštil, ale stačila se uhnout, miláček. Ale hladil jsem ji stejně rád. A pak znova. To byl zrovna nějaký ples. No a já, coby lev parketu, jsem se tam promenádoval v šatech z anglického terylenu. Konec plesu se mi nějak vymkl z rukou a potupně jsem vrhl. Manželka, která mě doprovázela, tvrdila, že ty blitiny budou doma smrdět a trvala na tom, abych si kalhoty (kvůli malinké skvrnce) nechal viset venku. Zapomněli jsme na to, že Arina umí opravdu vysoko skákat. No a ráno kalhoty nikde nebyly. Po pečlivé rekognoskaci terénu jsem naznal, že jakýsi podobný cár trčí z boudy od Ariny. To víte, že je měla. A nechtěla mi je vrátit. Tak jsme se o ně chvíli přetahovali, ale nakonec jsem ukořistil jenom jednu nohavici a to ještě s vyhryznutým rozkrokem. Žena se smála, když jsem zuřil a říkala: "Buď rád, že jsi v nich nebyl!" Víte, já si pořád myslím, že když nejsou páníčci celý den doma, tak že to mají špatné i jejich psové. A proto vymýšlejí alotria a nebo zdrhají. No a Arinka nám začala zdrhat. A na sídlišti napadla morče nějakého kluka, a ten si to nenechal líbit a kamenem...

Pes mi teda začal zase chybět, a tak jsem se ohlížel po jiném. Dlouho to netrvalo, můj ředitel byl vášnivý myslivec a měl psa Čerta. Byl to labrador, tehdy málo známé plemeno. Původem to byl Kanadčan s ohromnými loveckými vlohami a perfektně vycvičený. Jen mluvit. Několikrát jsem ho viděl pracovat, coby honec v revíru Čejkovice a děsně jsem mu fandil. Myslím, že tam lepší pes nebyl. Jenže ten pes byl v jedné vlastnosti stejný, jako jeho pán. V lovu neznal bratra a v milování sestru. A tak oběhl půlku okresu a všude zanechával své potomky. Zašel také do sousední vesnice za krásnou psí paní plemena gordonsetr a přes veškerá opatření se s ní sblížil natolik, že měl osm potomků. A jeden krásnější než druhý. Aniž by se mě ředitel ptal, zda jedno štěně chci, nebo ne, přinesl mi ho do práce. Prý toho největšího a nejchytřejšího. Že byl největší, to se brzy potvrdilo, ale s tím, že byl nejchytřejší, o tom by se dalo

diskutovat. Nejchytřejší asi byl, ale jenom pro sebe. Jen jsem ho přivedl, byla z něj Jarka celá pryč. Chytla ho do náruče, on ji olizoval, mával ocasem a ty čtyři nohy mu visely až k jejím kolenům. Už když byl štěně, tak ho byl kus. A rostl jak z vody. Jen poslouchat nechtěl a nikdo ho k ničemu nedonutil. Ale byl krásný. Byl spíš gordonsetrem se vším, co je na nich krásného, jen s mohutnou hrudí a nasvalenými plecemi. Poslouchal jenom syna Roberta. A miloval všechny děti v okolí. Ještě mu nebyl ani rok a už měl postroj a tahal kluka na lyžích po žirovnickém okolí - a jak rád. Jenomže jak kluk začal chodit do školy, začal tam za ním chodit také. Hrál si se všemi dětmi a začal si vynucovat i účast na vyučování. Což nelibě nesly kantorky. Měl jsem štěstí, že ředitelka byla kamarádka, ale stejně to dál nešlo. Po několika vyloženě drastických opatřeních do školy přestal chodit, ale své zájmy zaměřil jinam. Jak mohl, tak zdrhl a začal honit zvěř - hlavně srnčí. Tak jsem mu udělal lanovku, jakou měli ti vojenští psi hlídači, ale ta nevydržela ani měsíc. Potom jsem koupil nové pletivo a postavil nový plot - 2 metry vysoký. Za dva dny to pro něj nebyla překážka. Ne, že ho přeskočil, on ho přelezl. A ještě se při přelézání stačil vyčurat přes to pletivo na druhou stranu. Prostě, dělal si, co chtěl, a nikdo z nás na něj nestačil. A jak si dříve hrál s dětmi, tak si pamatoval, se kterými, a s těmi si chtěl hrát dál. Jenomže byl větší než děti, a to už nebyla legrace. Jedni rodiče si přišli stěžovat, a tak mi přibyla další starost. A zdrhal a zdrhal. Dokonce asi i věděl, kam odjíždím do práce. Představte si, že procházím čtyřřadým kravínem v Počátkách spolu s předsedou družstva, mimochodem předsedou počáteckých myslivců. A proti nám Čert. A přišel si pro pochvalu. Teda, jak já se styděl...A tak jsem byl rád, že se tulák jednou nevrátil. Jenom na plotě visel jeho obojek. A stejně jsem ho měl rád. Co si budeme povídat, byl to poslední bod, při němž jsem pochopil, že na výchovu psů nemám nadání, lépe řečeno, že na to nemám vůbec. A že když bych chtěl psa, zvláště za účelem myslivosti, musím si pořídit takového, který umí všechno sám, dělá to rád a mě má rád taky.

Politická situace státu se nějak začala rovnat a já začal mít dojem, že bych si mohl konečně zažádat o lovecký lístek. No a k tomu jsem samozřejmě potřeboval psa. Dcera, která tehdy študovala GYPE mi sdělila, že její vrstevník ze Želiva má tatínka také myslivcem, a že mají fenečku kokršpanělku a ta má zrovna štěňata. Tak jsme čekali, až trochu odrostou, a potom jsme si jedno jeli koupit. Zbylo už jen jedno a už měla jméno. Říkali jí Bobina, a tak jsme to nechali. Jenomže byla děsně fixovaná na matku fenu a nechtěla ji opustit. Cestou domů nám nejméně pětkrát zabílila trabanta. Mockrát jsme stavěli, ale domů jsme dojeli ještě za světla. Boudu zdědila po Arince, ale steskem po mámě vyla ještě celý týden. Ale já si na ni udělal čas, tak jsme se nějak po psovsku seznamovali. Začalo to vycházkami na vodítku a přitom jsem dbal na to, aby chodila při levé noze. A cizí psi se jí nelíbili. Ale to jsme eliminovali tím,

že si je chodila očuchat, anebo když jsem uznal za vhodné, ji včas strhl a překazil štěkací útok. Za několik týdnů chodila jako hodinky a také nám to spolu slušelo. Slídit a honit jsem ji učit nemusel. To měla v genech. Jen jsme měli ze začátku strach, že se nebude vracet. Tak jsem si, nevím proč, pořídil novou píšťalku a ta fungovala stoprocentně. Aport jsem ji učit nemusel, to dělala sama a ráda, a to i z vody. Prostě ten pes byl bez vady. Zkoušeli jsme ještě práci na barvě. Úplně perfektně a ještě při tom vystavěla křepelku. Co byste chtěli! Jenže mně to nevyšlo. Mě za myslivce vzít nikdo nechtěl. Nicméně ten pejsek mě naučil denním vycházkám a to už jsem musel začít plánovat, aby nám zbyl čas. Kolikrát jsme ale vyráželi až za tmy. To jsem ji nechával volně. Najednou zmizela a ze vzdálenosti asi padesáti metrů ze zahrad slyším slepičí naříkání. A čím dál blíž. To mi Bobina nesla sousedovu slepici. Ještě, že byla tma. Slepici jsem donesl domů, abych zjistil, co s ní je a bylo. Měla částečně utržené levé stehno. To už jsme ji vrátit nemohli. Tak jsem jí to přišil a šla do separé léčit si válečná zranění. Čekal jsem, jak se bude chovat Bobina, ale ona nic. Aportek přinesla, svou práci si odvedla, tak co by se exponovala. Šla si po svém. No a co slepice? Ta se uzdravila. Jenomže napadala na tu bolavou nohu, a tak jsem se rozhodl, že pokud se o ni nikdo nepřihlásí, necháme si ji. A tím je vlastně založen náš domácí chov slepic. Tedy ne, že by mi je nosila Bobina, ty ostatní jsem koupil, aby jí nebylo smutno. Říkali jsme jí Mazela. Nechávala se mazlit jako pes. Ostatně Bobina se také činila. Co chvíli se odněkud nepozorovaně vynořila a strčila mi ten velký černý puntík nosu do ruky. Nebo mě alespoň očuchala. A pokud jsem byl doma, tak se ode mě nehnula. A věčně čekala, až přijdu domů a potom jsme vyrazili. A skoro vždy na volno. Řemínek jsem používal, jenom když hrozilo nějaké zákeřné nebezpečí. A protože byla pořád se mnou, všimla si, že v garáži piju s klukama pivo. Když jsem ji viděl, jak toužebně žebrá, dal jsem jí také lok. Sekla ho tam, jen tácek drnčel. Ale desítky se nenapila, to teda nikdy. Pak se to ale nějak naučila a začala chlastat, jak starej Hašek, co žral psy. A jak se dokázala namazat! Mlátila se po garáži, až někam zalezla a musela se z toho vyspat. Když na to přišla žena, nepřejte si, jak mi vynadala: "Tak ono nestačí, že chlastáš sám? Ještě psa to naučíš!" Tak jsme museli najet na odvykací kúru. Oba. Ona vždy poznala, že jsem něco ukryl a potom vyčítavě zírала. Bobinka, to byl asi jeden z mých nejlepších pejsků. Držela se doma, poctivě hlídala, plnila páníčkova přání a dělala nám všem radost. A tak jsme si to vzájemně užívali. Škoda, že pejsci mají kratší život.

V té době jsem byl garantem za BOZP v rámci zemědělství Jihočeského kraje. Jako takový jsem byl i zván mezi hosty různých radovánek, na příklad na hony divokých kachen v Třeboňské pánvi a tak (to víte, to nebylo jako teď, když díky uvědomění našich čelních představitelů korupce úplně vymizela). A při jednom z těch honů jsem se seznámil s plemenem borderteriér. Ten pan hrabě

měl dva. Motali se kolem něho, poslouchali na slovo. Pracovali zcela samostatně. Ta práce tehdy spočívala v tom, že mu z vody nosili střelené kachny. Ony ty kačeny ale byly moc velké, a tak si je ten jeden odložil třeba na klacek, co koukal z vody, odpočinul si, a potom pokračoval v aportování. A nebo ji předal tomu druhému, co čekal na kačenu jako na štafetu. Já vím, že mi nevěříte, ale latina to není. (Sám jsem něco podobného zažil.) Já to viděl a syn Robert vám to dosvědčí. A s páníčkem se mazlili jako kočky. Ještě příst. Ty bordíky jsem viděl častěji a čím dál víc jsem si je oblíbil. Ale páníček byl skoupý na slovo. Původně jsem si myslel, že pan hrabě je namyšlený, ale potom jsem zjistil, že neumí česky. Pejsci se mi moc líbili, a tak jsem začal shánět reference. Ovšem těm, kterých jsem se na ně vyptával, to plemeno borderský teriér či borderteriér nic neříkalo. Tenhle psík byl u nás v Československu úplně neznámý. Opravdu jste se s ním i v ostatní Evropě mohli setkat jen zřídka. Zůstával věrný své vlasti - Anglii. Jeho inkognito jsem odhalil až poté, co jsem zalistoval ve slovníku. Border znamená tolik, co kraj, lem, okolek, záhon lemující cestu. Nic z toho se mi ale do krámu nehodilo, tak jsem hledal dál. A byl jsem doma! To slovo má skutečně další význam. The border se říká skotskoanglickému pohraničí. Je to chudobný kout ostrovní říše, odkud však pochází hned několik psích plemen. Patří k nim velmi oblíbený ovčácký pes borderkolie, borderská kolie. Toho však angličané neuznávali za čistokrevné plemeno. Borderteriéra tam chovali už někdy začátkem 18. století. Oficiálně byl však uznán až ve století dvacátém. Prý se za tu dobu nezměnil. Pořád je to stejně vytrvalý, hbitý a ostrý pes. Hrubá srst jej chrání nejen proti špatnému počasí, ale také proti poraněním. Nezadrží ho ani ta nejneprůchodnější houština; proběhne třeba živým plotem. Prostě si nedá pokoj, dokud nevykoná svou práci. Standard po něm chce i teď, když už se na koňské síly neměří, aby stačil v běhu koni. Zřejmě doprovázel jezdce na dlouhých vyjíždkách. Při štvanicí běhal se smečkou a vyháněl lišku z nory, když tam hledala spásu. A je to také dobrý hlídač. Je velikosti asi třicet centimetrů a má vážit 5 - 7 kg. Barvu má pšeničnou, rezavou, žíhanou nebo modrou a tříslvou. Osvědčil se jako slídič, norník, (jamník), barvář, některý i jako aportér pro drobnou zvěř. Tolik začáteční informace. A pes mi stále nějak chyběl. Pokukoval jsem po jiných a doslova záviděl. Říká se, že pes má inteligenci dvouletého dítěte. Já ale poznal psa, který snad měl maturitu. Měl ho kolega myslivec. Říkal mu Pepa. Byl to krátkosrstý ohař a neznám povel, který by nezvládl. Ale jemu se velet nemuselo, on dělal všechno sám a rád. Jít s ním na kačeny, to byl přímo zážitek. Pozoroval jsem všechny chovatele i jejich psy a připravoval se na to, že si pejska také pořídím. Plemeno jsem už měl vybrané. Tak šlo o to, aby mu u nás bylo dobře. Oni dobře poznají, že ho mají lidé rádi. A o to šlo. Počítal jsem s tím, že s námi bude v bytě. Tak s jeho přítomností musí souhlasit všichni, co s ním budou

bydlet. Pejsek je přeci živý tvor a nedá se odložit jako opotřebovaná hračka. Co když třeba začnu stonat nebo na delší dobu budu muset opustit rodinu? Kdo se o něj potom bude starat? Brzo jsem ale pochopil, že se na bordíka těší úplně všichni a že jsou ochotni mít k němu trvalý vztah, poskytovat mu pravidelnou a soustavnou péči a mít ho rádi. A tak jsme pejska začali shánět. Náhodou v příštím časopise Myslivost jsme objevili inzerát, že chovná stanice v Ostašově (u Třebíče) prodává štěňata. Hned jsme tam volali, ale řekli nám, že je o ně velký zájem, ať voláme zase za rok. Bordíci na prodej nikde nebyli. Prostě jich tehdy bylo málo. Asi za dva měsíce mi volal pan majitel té chovné stanice a ptal se mě, na co toho pejska chci mít. Já mu řekl, že hlavně jako kamaráda a trochu také na myslivost. A on na to, že tam má roční fenečku, co by odpovídala mým zájmům. Ať se přijedeme podívat. Tak jsme nemeškali a jeli. A všichni. Ten pán nebyl doma, byl prý někde na výstavě, přijala nás tedy jeho paní a dovolila nám seznámit se s prostředím, které bylo jako dělané pro chov čistokrevných psů. Ten pán byl asi profík. Byly tam vzorně čisté kotce a v nich každý zvlášť: kokršpaněl, velšteriér, gordonsetr a něco, co připomínalo braku jezevčikovitou, ale ptát jsem se nechtěl, abych nebyl za negramota. Ale bordíci tam nebyli. Když se pan majitel vrátil, pravil, že pejsek je v psinci za městem. A tak jsme za ním jeli. Byli v zahradě o velikosti asi dvou arů s boudou sloužící jako psinec. Ale spíš pro odložené psy. Ona jako by cítila, že si pro ni někdo přišel a vyrazila nás všechny očuchat. Nejvíc syna Roberta. A jako by říkala: "To je dost, kde jste se flákali? Koukejte si mě už odvézt!" Ale jinak byla neupravená a smrděla na sto honů. Ale ta radost v očích! A tak nevím, kdo koho si koupil. Jestli ona nás nebo my ji. Radost projevil i majitel a hned se v něm projevil obchodnické pud. Říkal, že se o ni rok musel starat, a že se mu to prodražilo. Jestli přistoupíme na vyšší cenu, než která byla sjednaná. No, co nám zbývalo, když jsme ji tak chtěli! A byla naše! Jmenovala se Dyna. Přesně Dyna z Ostašova. Ve slechu měla číslo 573. Tedy pětistý sedmdesátý třetí borderteriér v Čechách. Cesta domů za moc nestála. Bylo horko a pes smrděl, jako když se páří opice a prší jim do toho. A navíc ještě nikdy nebyl v autě. Byl celý vyděšený a my taky. Ale dorazili jsme do Žirovnice a všechno bylo jinak. Jak uviděla boudu, hned se nastěhovala. A žádné naříkání, jako jiní psi. Hned byla doma. Obešla "revír", prohnala slepice a začala hlídat. Druhý den už nikdo bez štěkotu neprošel. Jen mýt se nechtěla, jen říkala: "Volové, co mi to děláte? Víte, kolik jsem kvůli té vůni vyválela hoven?" Ale to mytí bylo nezbytné. A potom vytrimovat. Tedy zkrátit srst. Spíš vytrhat. A najednou prokoukla. Stala se z ní krásná psice, čímž oslnila paničku Jarku, a ta jí umožnila vstup do interiéru. Dyna to vzala úplně normálně, a tak s námi, alespoň ve dne začala bydlet. Jenomže zanedlouho to vypadalo tak, že bydlet nechala ona nás. A na gauč mě nechtěla pustit. Jak už jsem napsal, šlo o roční fenku, kterou se chovateli pro mě z neznámých důvodů nepodařilo prodat a

kteřá kromě mazlení, hlídání chalupy a honění slepic neznala nic. A tak jsem musel začít s výcvikem. Ale moc práce mi to nedalo, ty základní povely jako sedni a lehni nebo ke mně ovládala do týdne a bez problémů. Ale nechtěla chodit u nohy. A tak jsme ji vodili u levé nohy těsně kolem zdi, aby jí nic jiného nezbylo, a tak jsme to do 14 dnů dohnali. Nošení aportu snad už znala a dělala to ráda a hlavně z vody. Tak jsme začali s nácvikem norování. Na radu souseda jsem koupil asi 7 m betonových trubek průměru asi 20 cm, sestavil je dohromady a nechali jsme jimi proběhnout sousedovic kočku. Jen to místo obeznala, začala řvát jako na lesy a potrubí proběhla jako blesk. Potom jsem to zkusil u jednoho z kolegů, myslivce jak má být, na jeho zahradě v umělé noře s liškou. Jako by nikdy nedělala nic jiného. A tak že půjdu na zkoušky z norování. Ale ono to není jen tak. Ono to psí cvičení a výchova má také nějaká pravidla a o těch jsem nic nevěděl. Tedy za první se pes, co má být myslivecky upotřebitelný, musí předvést na tzv. jarní svod. A potom se musí na zkoušky vloh. Ani jedno jsme neabsolvovali. Ale zaplaťpámbůh smilovali se nad námi kamarádi, co o tom něco věděli, a tak jsme postupovali podle nich. Hlavně jsme navštívili Okresní výbor mysliveckého sdružení v Pelhřimově a tam nám potvrdili, že svod může být výjimečně i náhradní a že to udělá jakýsi pan inženýr kandidát věd ze Želiva. Tak jsme se s ním domluvili a jeli za ním. Dyna se mu líbila, což o to, ale když jí prohlížel chrup, zjistil, že jí chybí M3 a to je konec s chovností! To ale ještě nevěděl, že bordíci mají na ty moláry výjimku. Jak to ale měl vědět, když bordíka viděl první v životě! No a potom jsme museli absolvovat zkoušky vloh. Nevěděli jsme, co se tam dělá a šli jsme se podívat na průběh zkoušek, které se konaly v Počátkách. Okoukávali jsme, co mají pejsci dělat a málo platné, ta praxe je úplně jiná než znalosti získané čtením příruček. A pochopili jsme, co se po nás chce a jak to máme dělat. Na další zkoušky vloh už jsme šli naostro a byli jsme dokonce mezi prvními. Ale věřte mi, já za to nemohl, v tom psu to prostě bylo. Aby pejsek mohl být lovecky použitelný, musí ještě absolvovat další zkoušky a to podle toho, na co ho bude majitel používat s ohledem na to, na co má pes nadání. Pro nás připadaly v úvahu zkoušky z norování, případně zkoušky lesní nebo barvářské. Na to norování se dělaly v Pelhřimově na umělé noře přípravné kurzy. Tam jsme se přihlásili, ale šli jsme tam jen jednou. Bylo jasné, že to má Dynuška v sobě a že nám ostudu neudělá. A za 14 dnů jsme na to šli. Já už nemohl moc chodit, a tak ji předváděl syn Robert. Na místě zkoušek z norování ji musel dost silně držet, posléze i nést. Oni tam totiž před tím nesli klec s liškou a to Dynu děsně nadráždilo. Když byl dán pokyn ke zkoušce, nestačil ji Robert ani dát na zem. Vyrasila, děsně řvala a na konci nory byla za 11 vteřin. Sklidili jsme potlesk a bylo nám doporučeno fenečku uchovnit, to jest jít s ní na výstavu psů, která se měla chovat v Třebíči. Tak jsme se tam přihlásili, ale vůbec jsme nevěděli, jak psa připravit a co se tam

dělá. Na něco jsme se vyptali zkušených chovatelů (Franta Poláků nebo Vinca Houdků) a vyrazili. Psa jsme tam vedli tak, jak byl, jen jsme ho učesali. To bylo všechno. Na výstaviště jsme přijeli dost pozdě. Všude už bylo hodně majitelů a zvědavců a když jsme procházeli davem, tak jsem zaslechl slova: "S takovým psem bych sem vůbec nechodil". Posléze jsem přišel na to, že to bylo oprávněné. Oni ostatní pejskové byli ostříhaní, vykoupání, učesání, navonění. Tak to se té naší nelíbilo. Zaútočila na psa, co byl moc nóbl, a měla navrch. Jsem rád, že psík utekl. Ale ty pohledy! Ale bylo štěstí, že jsme na výstavě byli zařazeni do pracovních plemen, co už měly po zkouškách z výkonu. A tam jsme to vyhráli! A tak se Dyna stala chovnou. Teď bylo třeba vybrat jméno pro chovnou stanici. Ale to byl také problém. Všechny možné lokality kolem Žirovnice už byly v rejstříku chovných stanic popsány. Pak jsem si vzpomněl, že jako myslivec rád chodím do lesa vedle Štítného a tam se říká "V Horách". A tak jsem požádal o registraci chovné stanice "ze Štítnských hor". A Vyšlo to. Naše všechna štěňata měla přívlastek "ze Štítnských hor". A byli to: Alina, Aladina, Arnie, Andy. Samozřejmě jsme začali vybírat ženicha, ale ono to není jen tak. Zvlášť pro toho, kdo o tom moc neví. A tak jsme se obrátili na poradce chovu. A to je věda! Tedy já i syn jsme vystudovaní zootechnici s praxí v plemenařině, ale tohle je jiné kafe. A tak jsme nakonec vybrali ženicha, co se jmenoval Eret. Krýt jsme museli jet třikrát, ale potřetí to vyšlo. A tak jsme čekali.

V kritický den naše fenečka zmizela, a v noci, když jsem ji hledal, slyšel jsem slabý zvuk pod jednou břízou, co byla na parcele. Našel jsem tam štěňátko ještě v placentě, a tak jsem ho ošetřil a Dyně odnesl, ale ona ho nechtěla. Asi za hodinu vrhla další čtyři a ti byli víc než živí. S těmi štěňaty jsem si teda užíval. Lidi, jak já ty psy zbožňoval. Ale - za pět neděl, co už si štěňata začali vybírat potencionální chovatelé, jako bleskem bylo po všem! Tedy po všem ne. Štěňátka nám zůstala. Kamarád MVDr. Sadílek mi poradil, co s nimi, a tak jsme je bez jejich mámy šťastně vychovali. Nechali jsme si Alinu a Aladinu. U Aliny nebyl předpoklad, že by byla chovná, ale Aladina, to byla celá máma Dyna. Chvíli si fenky užívaly psího dětství a potom pozvolna začínal výcvik. Jejich máma, když jsme ji dostali, tak už měla rok. Ale ty dvě byly jako rtuť. Neuměly nic a ani je to moc nebavilo se něco učit. Ostatně to je podle mě hlavní krédo teriérů. Ale základní povely jsme zvládli. Chodit u nohy také. No a zbytek, tedy naučit se dělat si svou práci, to jsme je učit nemuseli. To "zdědily". To měly po mámě. Tak jsme byli zvědaví, jak se pejsci budou chovat při dohledávce. Tedy jako barváři. Máma byla perfektní - taky ji to učil Vinca Houdek. Ale to už nemohu uplatnit - bohužel. A tak, jak nás to Vinca učil, kapali jsme barvu, značili stopu a pejsci běhali jako o závod. Jenomže, když už to vypadalo, že budou dobří, dal nám hospodář malé padlé srnče na cvičení dohledávky a já mu za to byl moc vděčný. Barvu jsme nakladli na 200 m. A poctivě. A psice nabraly vítr a

hnaly a hnaly. Byl jsem na ně pyšný. Ale ještě, že tam nebylo obecenstvo. Asi 10 m od toho srnčete přišly na nějaké tábořiště myší, zapomněly na všechno a začaly honit hlodavce. A ani slecha jim nebyla vidět. Normální myšáci! Zato norování! To bylo něco! Na zahradě jsme po jejich mámě měli to potrubí, a tak jsme na konci umístili sousedova kocoura (samozřejmě v kleci) a pejsky pouštěli do těch trubek. Páni, to byly výkony! A ta menší - Alina - to dělala za 10 vteřin. A tak jsme jeli do Pelhřimova na umělou noru. Tam jsme si počkali, až přivezou lišáka, aby psice chytily vítr a ony už potom jenom štěkaly. A před norou jsme je jako mámu zase museli držet v náručí. A jen jsme je pustili, byly v noře a řvaly a řvaly. Ale nechtěly ven, tak jsme je museli vyndat. Další trénink už nebyl třeba. Jeli jsme rovnou na zkoušky. No a tam jsme přímo excelovali. A zase všechno znova, řekli nám, že jsou obě dobré, ta malá, že je lepší, ať určitě jedeme na výstavu. Ta se konala v areálu hraběte Kinského v Ledči nad Sázavou. Ale tam bylo moc vystavovatelů, ale snad nejhorší, co nás tam potkalo, bylo čekání. Nekecám, celkem 7 hodin, než na nás v kruhu vyšla řada. Ti psi tam ovšem byli jeden lepší než druhý, ale ta doba! Já to už snad chtěl vzdát. Ale to nás opět pobavily naše fenečky. Na tom výstavišti bylo hodně myší, tedy všude. A myší byly v norách, a tak drzé, že vystrkovaly hlavy ven a žraly zbytky, co se tam válely po zemi. Ostatním pejskům to moc nevadilo. Ne tak těm našim bestiím. A tak si představte! Aladina sedí nad myší norou jako socha, zatímco Alina ve střehu. Myš vyleze, Alina po ní sekne předním během jako kočka, zahryzne se do ní a půlku té "pochoutky" přistrčí k Dině. Dina se toho chopí, myš rozervou, až létají střeva, a ta panička, co tam byla s vyfešákováným českým teriérem, když to viděla, vrhla. Štěstí, že nás hned potom vzali na řadu. Dinuška šla první a její zařazení jsme očekávali. Alinka druhá. Té paní rozhodčí se moc líbila. Prý má krásnou hlavu. Jenomže on jí chyběl jeden zub - molár. A tak "neprošla" a asi to bylo dobře. Věděli jsme, že její kondice ani konstituce nebyly vhodné na to, aby vrhala štěňata. Domů jsme přijeli jako gerojové a Jarka, tedy Robertova máma a moje řídicí a kontrolní věž, byla na nás hrdá. Ony to byli její miláčci. A to byl právě další kámen úrazu. My jsme s nimi chtěli hned na lišky, ale od ženy jsme k tomu nedostali svolení. Prý by nám to s natrženými slechama a rozhryzanou mordou neslušelo. Tak se psice v revíru moc nepředvedly. Snad jen v dohledávce. Ta jim šla dobře, ale málokdo o tom věděl.

Takže pracovní schopnosti našich pejsků nemohu doložit výraznějšími výkony co do práce, ale mohu vám garantovat, že jako parťáci, hlídači, spolubydlíci a já nevím, co všechno, jsou bordíci nejlepší psi na světě. Tedy alespoň podle mých kritérií. Tak samozřejmě, že jsme denně chodili do lesa a denně jsme tam byli něco platní. Když nic jiného, tak jsme tam něco prohnali a také donesli. S Dinuškou to šlo, ta byla poslušná - jen mluvit. Ale Alina - ten prevít - když chytla vítr, nevracela se. Prvně mi zdrhla u mého krmelce v

Litovicích. To už byly mobilní telefony. A když jsem byl zoufalý z toho, že se mi pes ztratil, volal mi Radek Michálků, že Alina "loví" ve Stranné. To bylo asi 2 km od místa, kde jsem stál. Ale asi za pár minut jsem ji měl u nohy. Ta měla běhy. Podle popisu museli bordíci stačit koňům, a taky že jo. Na tom samém místě mi zdrhla asi za 14 dnů. Tak jsem asi po dvou hodinách na místě nechal bundu a šel jsem nemilou událost ohlásit ženě. Alina byl její miláček, a tak začalo tóčo. A tak zavolala mému kolegovi, co měl již zmíněného psa Pepu, mimořádně dobrého německého krátkosrstého ohaře a oni všichni nám přišli pomoci hledat. Ale ani jeden z nás kromě Jarky jsme si od toho moc neslibovali - ale co - třeba to vyjde. Vyšlo to, ale jinak. Už na samou noc slyším u boudy, jak tam něco funí, a ona to Alinka. Jazyk na vestě, celá se motala a smrděla jako hrom. Byli jsme rádi, že to tak dopadlo a ani jsme nekoumali, kde byla. Asi za týden mi hajný ze Šejba pan Kačenka hlásil, že prý hnala celý rudl černé a že to vypadalo, jako by je chtěla hnát zpátky. Ale tím to nekončilo. Jako by na to zdrhání dostala chuť a jak mohla, tak se to opakovalo. Ale my jsme si také zvykli. A nakonec nám stačilo odložit bundu a tak po dvou hodinách si pro tu bestii dojít. Byla tam vždy. Ale několikrát jsme ji ani nemohli vzít do trabanta, protože vyválela několikadenní vývrh nebo rozkládající se rybu či jiné delikatesy. To jsme většinou šli domů pěšky. Asi jste pochopili, že naše fenky nebyly přes všechny zkoušky mysliveckému spolku moc platné - a pochopili jste to dobře. Ale to trápilo jenom mě, a také ne dlouho. Fenky byly hlavně parťačky a mazlové. A každému, kdo se o tyto pejsky zajímá, mohu s klidným svědomím říci, že doma jsou to kočky, a venku žiletky. Je jenom na páníčkovi, jak jim to umožní.

Tak třeba kočky. Každý rok se obě fenky společně podílely minimálně na pěti kočičích vraždách. Ale tak důkladně, že jsem nikdy podobné kadavery neviděl. Jednou dokonce Jarka brečela. Kotě, asi tříčtvrteční si vlezlo do obýváku. Tak nějak pod skříň. Ty bestie je tak zblbly, že vylezlo a nechalo se rozervat. Představte si, jen co má střev a co barvy a to všechno rozmetané v bytě. A to v době, kdy je venku nejméně 29°C. To jste nezažili! Pokud zabíjely kočky organizovaným zločinem, vypadalo to vždy tak, že jedna kočku hnala a druhá jí nadbíhala. A vyšlo to vždycky. Pokud kočku honila některá sama, kočku si nadhodila a potom se zahryzla do měkkého. Zajímavý souboj proběhl s kocourem ze sousedství. Kocour byl chlapák, zrzavý, mohutný, sebevědomý až drzý. Věčně panáčkoval na hranici vedle plotu a zvláště Dinu krkal. A ta se jednou schovala a čekala, až kocoura opustí obezřetnost a začne lovit na naší zahradě. A dočkala se. Vyrasila jako blesk, ale kocour se jí postavil. To jí zdrželo, takže nemohla použít ten svůj trik s nadhozením. Kocour se jí vysmekl a vyrzil na dřevěný plot dělicí zahrádky. A Dina za ním. Visela mu na ocasu a on i s ní na ten plot vyletěl a na ocase táhl psa za sebou. Jenomže pes se ne a ne pustit. A tak kocour použil chemické zbraně. Všechno, co měl ve střevech a v měchýři, na

psa stříkl. No nepřejte si, jak ten pes smrděl. Týden jsme ho koupali. Druhý den se soused přišel zeptat, zda něco nevíme o jeho kocourovi. Prý má v tlapách zadřené třísky jako klády. No to se nedivte, když si na přelézání plotu ještě bere závaží.

Nebo slepice. Stará Dyna, tedy jejich máma, na tu jsem měl víc času, a tak mi i bez vyzvání slepice aportovala. To když jsem slepice potřeboval pochyťat a nebo zahnat. Snad každou slepici lapila - a jak šikovně. A vždycky za krk, ale nestiskla. Předala mi ji neporušenou, jen ten krk byl celý uslintaný a slepice vypadala jako sedmihradská holokrčka. Ty dvě to ale neuměly. Útočily obě najednou a vždy s výsledkem pro mě smutným, protože jsem musel slepice zaplatit nebo pořídit jiné. Ale ono to nešlo pokaždé. Tak třeba v mlýně u Myšků. S fenkami jsme cvičili práci na barvě a ony nám nějak zmizely. Najednou kolem Prantlova mlýna vír slepic připomínající kolotoč a pod tím kolotočem dvě zrzavé palice s vyceněnými zuby. A ty potvory nezastavíte. Až když něco uloví. Tady to dopadlo zrovna tak. Hospodyně plakala, hospodář se tvářil zdrženlivě, ale kdyby tak mohl! To samé nám udělaly v Markvarci - také ve mlýně. Pan mlynář Hruška má každý rok nové a vždy IA chov. A na volno - jak je na vsi zvykem. A tak, když k němu jedeme na návštěvu, musíme mít psy na vodítkách. Tak to bylo i tehdy, když tam udělaly škodu. Když jsme vylézali z auta, psice uviděly kohouta a on ten blbec se jim ještě postavil. Alina, co ji vedla Jarka, se jí vytrhla tak, že chudák panička měla od vodítka odřenou ruku a Dina vyrazila z druhé strany tak vehementně, že jsem coby vůdce padl. Samozřejmě, že mi utekla. A teď se seřadily. Hlavu vedle hlavy, vyceněné zuby, řvaly jako sirény a peří lítalo. A ty blbě slepice. Místo, co by ulétly, udělaly ve vzduch kolotoč a zase se vrátily na místo, kde po nich psice rafaly. To se nedá popsat, ale ani zastavit. Chudák mlynář! Slepice ale nakonec nalétaly na hambalky a dvě dokonce do kanálu, co vedl ze dvora do senkrovny. Odtud jsme je po dvou hodinách vydolovali. Výsledek? Ze dvou slepic byla druhý den polévka a tři slepice dělaly asi měsíc striptýz.

Ale přímo dojemné je chování našich bordíků, coby společníků, partáků. Ony přesně vědí, kudy a kam jdete, a podle toho, jak se oblékáte, nebo snad i podle toho, co si myslíte, se zachovají. Leží na gauči a když jdete nakoupit, tak to jen tak berou na vědomí. Ale když vidí, že jdete ven, jsou okamžitě auf a někdy si i přinesou vodítka. Nebo když se odněkud vrátíte. To jste ještě v Počátkách, a pes už hlásí, že se přibližujete. To vám mohu ještě dnes předvést. A jak se umějí naštvat. To neumí ani ženské. To se otočí zády, hodí hlavou a můžete se v laskání přetrhnout, prostě s vámi nemluví. A když se jim nechce, tak prostě nepůjdeme. Dina už má dneska 15 let. Je bez Aliny. To už by mohla být rozumná. Ale když se zasekne, tak je hotovo. Ráno se musíme vyvenčit. Víím, že musíme dvakrát sebrat "výslužku". Na tom prvním místě, tedy u branky

u Kožerů, se to povede téměř pokaždé. To druhé místo je nejisté, ale většinou do 500 m za tím prvním. Ale když to druhé místo je blíž, a psovi už se nechce dál, dokončí potřebu a že půjde domů. Vzepře se a div se nevyvlékne z obojku. A nepudu a nepudu a nezdržuj, dem domu. A tak jsem rád, že mě pes nechá bydlet.

Na závěr si dovolím ztotožnit se s odborníci na obličejovou estetickou medicínu paní MDDr. Kateřinou Petrů (zdroj: Blesk 3. 8. 2018) působící na klinice zdravé omlazení, která tvrdí, že při výběru psa člověk podle všeho tíhne k typům, jaký je on sám. A i potom ho vychovává k obrazu svému. A pes se ochotně přizpůsobuje jeho životnímu stylu, dokonce i chutí k jídlu (mohu to doložit). Pes se většinou člověku hodně přizpůsobí. Záleží, jak se k němu chováte a jak ho naučíte chovat se. Svému pánovi se začne podobat už po jednom roce (když zdrháš, budu zdrhat také, když jsi se uklidnil a jsi doma, jsem doma rád i já). Nastanou sociální deformace, společný životní styl. To před časem potvrdilo i studio amerického deníku New York Times. Podle něj např. 91% newyorských chrtů patřilo do rodiny, která se intenzivně věnuje sportu. Více než 70 % psů mohutnějších plemen jako mastiv, doga, bernerdýn si pořizují lidé nižšího věku, čímž se potvrdilo pravidlo o léčbě napoleonského komplexu. Luxusní plemena, jejichž zevnějšku je potřeba se věnovat, chovají osamocené ženy. V barech a kavárnách jsou nejvíce k vidění rasy s flegmatickou povahou - buldog, boxer, mopslík. Výbušné až cholerické typy si rozumějí s teriéry a pinči. A militantní jedinci si pořizují německé ovčáky. Podle veterináře Jana Herčíka dámy mají většinou chlupatá plemena a pánové zase spíše volí čím méně chlupů, tím lépe. Ovšem podobnost můžeme hledat nejen v povaze, ale i podobě. Tak např. Dagmar Havlová má boxerku Grace. Tu miluje. Dokonce ji bere jako svoji sestru. David Kraus má francouzského buldočka jménem Hugo. Helena Vondráčková má krásnou fenku německého ovčáka Elsu, Petra Černocká má jezevčíka Vajdu. Ilona Czáková má fenku biewer teriéra jménem Julie, Václav Noid Bárta má rotvajlera Arnolda, Zdeněk Srstka buldoka Otíka. S tím se nezapřou. Ať je to ale jak chce, pejsek není jenom radost, ale také (a to víc) starost. A pokud se o něho pán nemůže starat tak, jak to pes potřebuje, tak by si ho neměl pořizovat. Týrají se oba.